

NOTA VAN TOELICHTING

I Algemeen deel

1. Inleiding

EU richtlijn REDIII¹ is op 20 november 2023 in werking getreden en is een wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, de Renewable Energy Directive ('RED').² Met REDIII streeft de Europese Unie, door een snellere uitrol van hernieuwbare energie,³ naar een groter aandeel hernieuwbare energie, een sterker concurrentievermogen en een grotere energieonafhankelijkheid.

Met deze algemene maatregel van bestuur (amvb), een wetsvoorstel en een ministeriële regeling worden de artikelen 15ter tot en met 16septies van REDIII geïmplementeerd in Nederlandse wet- en regelgeving. Deze amvb bevat nadere regels op basis van het wetsvoorstel "REDIII, vergunnen"⁴ en bevat wijzigingen van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit.

Leeswijzer

Het algemeen deel van deze nota van toelichting (Hoofdstuk I) beschrijft in paragraaf 2 de hoofdlijnen van de amvb; paragraaf 3 de gevolgen van de amvb; paragraaf 4 de resultaten van de consultatie; en tenslotte gaat paragraaf 5 over de inwerkingtreding en het overgangsrecht.

Hoofdstuk II bevat de artikelsgewijze toelichting.

¹ Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad.

² Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (herschikking)

³ In de richtlijn is hernieuwbare energie gedefinieerd als energie uit hernieuwbare niet-fossiele bronnen, namelijk windenergie, zonne-energie (thermische zonne-energie en fotovoltaïsche energie) en geothermische energie, osmose-energie, omgevingsenergie, getijdenenergie, golfslagenergie en andere energie uit de oceanen, waterkracht, en energie uit biomassa, stortgas, gas van rioolzuiveringsinstallaties en biogas. De richtlijn heeft betrekking op installaties voor de opwekking van hernieuwbare energie, waaronder hernieuwbare waterstof, en alles wat nodig is voor de aansluiting op het net en voor de opslag van de opgewekte energie. Onder gerelateerde infrastructuur wordt onder de richtlijn verstaan elektriciteits-, gas-, en warmtenetten of opslag die nodig zijn om hernieuwbare energie in het energiesysteem te integreren. Hernieuwbare waterstof valt onder definitie van hernieuwbare energie, zoals gesteld in aanbeveling (EU) 2024/1343, L_202401343NL.000101.fmx.xml.

⁴ Wijziging van de Omgevingswet, Algemene wet bestuursrecht en de Wet windenergie op zee ter implementatie van onderdelen van de met Richtlijn 2023/2413 gewijzigde richtlijn hernieuwbare energie (REDIII, vergunnen)

2. Hoofdpijnen van het voorstel voor de amvb

Deze amvb stelt nadere regels ter implementatie van REDIII. Deze amvb is – net als de wet – een zuivere implementatie van REDIII. Er is geen sprake van nationale koppen. Bij optionele elementen uit REDIII is beoordeeld of implementatie in Nederland helpt bij de energietransitie. In deze gevallen is de afweging hierover opgenomen in deze toelichting.

In hoofdpijnen bevat deze amvb de volgende onderwerpen:

- Door welk bevoegd gezag versnellingsgebieden⁵ kunnen worden aangewezen. Zo wordt onder andere geregeld dat in beginsel gemeenten als bevoegd gezag aangewezen zijn om versnellingsgebieden aan te wijzen. In enkele gevallen is echter de provincie het bevoegd gezag (bijvoorbeeld als de provincie een projectbesluit neemt) of de minister (bijvoorbeeld in het geval van Rijkswateren). Daarnaast worden de eisen vastgelegd waaraan een versnellingsgebied moet voldoen. Bijvoorbeeld dat het een homogeen gebied moet zijn met het oog op de te verwachten milieu- of natuureffecten. Zo blijft de plan-mer die nodig is voor de aanwijzing van het versnellingsgebied eenvoudiger dan wanneer een gebied gekozen zou worden dat niet homogeen is. Ook wordt vastgelegd welk type projecten binnen zulke gebieden vrijgesteld kunnen worden van de mer-beoordelingsplicht en welke beoordeling hiervoor in de plaats komt. Er zijn geen andere eisen opgenomen dan gesteld in REDIII.
- In het Besluit kwaliteit leefomgeving hoofdstuk 8 wordt opgenomen dat hernieuwbare-energieprojecten van hoger openbaar belang geacht worden te zijn.
- Bij hernieuwbare-energieprojecten wordt het doden of verstoren van beschermde soorten niet als opzettelijk gezien wanneer passende evenredige mitigerende maatregelen worden genomen om dat doden of verstoren te voorkomen, of in elk geval in belangrijke mate te verminderen. Het is aan het bevoegd gezag om te beoordelen of passende evenredige mitigerende maatregelen in de vergunningaanvraag zijn opgenomen. Dit vraagt een beoordeling per casus, waarbij onder meer een afweging zal moeten worden gemaakt tussen de effectiviteit van de maatregelen voor de natuurwaarden enerzijds en de kosten van de maatregelen anderzijds. Het evenredigheidsbeginsel is een van de kernelementen in de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Voor bevoegde gezagen zijn er verschillende handreikingen beschikbaar die voor deze beoordeling handvatten kunnen bieden, bijvoorbeeld over de Basiskwaliteit Natuur.⁶ Als het bevoegd gezag oordeelt dat passende evenredige maatregelen

5 REDIII maakt het mogelijk zogenaamde versnellingsgebieden aan te wijzen voor de productie van hernieuwbare energie en voor de netten en opslag daarvan. Binnen deze gebieden kunnen de projectmerbeoordeling, passende beoordeling en soortenbeschermingstoets voor een hernieuwbare-energieproject vervangen worden door een screening. Daarnaast kunnen zon- en windprojecten en netten en opslag binnen een versnellingsgebied onder strikte voorwaarden gebruik maken van financiële compensatie.

6 Zie: <https://www.samenvoerbiodiversiteit.nl/toolbox/basiskwaliteitnatuur/tools-documenten>

zijn genomen, hoeft voor de vergunningverlening niet getoetst te worden aan een gunstige staat van instandhouding.

- Een concretisering van de bepaling in het wetsvoorstel dat projecten voor windenergie en fotovoltaïsche zonne-energie binnen versnellingsgebieden worden vrijgesteld van de mer-(beoordelings)plicht, de passende beoordeling en de soortenbeschermingstoets, ook na de screening. Dit is op voorwaarde dat door de initiatiefnemer van het project evenredige mitigerende maatregelen worden getroffen om eventuele aanzienlijke natuur- of milieueffecten te voorkomen. Als die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, neemt de initiatiefnemer compenserende maatregelen om die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Als dat niet mogelijk is, kan het bevoegd gezag in het uiterste geval besluiten om zelf (elders) te zorgen voor compenserende maatregelen. De initiatiefnemer draagt de kosten die het bevoegd gezag daarvoor maakt. In REDIII wordt dit financiële compensatie genoemd.

3. Gevolgen

De gevolgen van de implementatie van REDIII zijn naar verwachting beperkt, omdat de extra mogelijkheden van REDIII in de praktijk naar verwachting zelden kunnen worden toegepast of tot wezenlijk andere uitkomsten leiden dan de huidige praktijk. Zo is bijvoorbeeld de mogelijkheid van financiële compensatie van negatieve effecten voor natuur en milieu aan zo veel voorwaarden gebonden, dat de toepassing in de praktijk amper zal voorkomen. Het uitvoeren van een uitgebreide planmer om onderzoekslast in de projectfase te verminderen is ook in de huidige praktijk al mogelijk. In het wetsvoorstel 'REDIII, vergunnen' is de beperkte meerwaarde al beschreven voor de verschillende bepalingen van de richtlijn. Deze amvb geeft op onderdelen een concretisering, maar brengt ten opzichte van het wetsvoorstel geen extra gevolgen.

4. Advies en consultatie

PM Resultaten internetconsultatie

Uitvoeringstoets decentrale overheden

De Vereniging Nederlandse Gemeenten en het ministerie van KGG zijn in goed overleg overeengekomen af te zien van een uitvoeringstoets of uitvoeringsscan voor dit onderdeel van RED III. Dit besluit volgt op de wederzijdse constatering dat RED III een zeer beperkte meerwaarde heeft bij het realiseren van hernieuwbare energieprojecten en aanverwante infrastructuur. Daarmee lijkt de impact van RED III op gemeenten marginaal en is een uitvoeringstoets of uitvoeringsscan onnodig bevonden.

Samen met het Interprovinciaal Overleg (IPO) zijn verschillende provincies geconsulteerd. Hierbij was de conclusie dat 'REDIII vergunnen' weinig meerwaarde of tijdswinst oplevert en dat er dus weinig gebruik gemaakt van zal worden. De uitvoerbaarheid van de vergunningverlening onder REDIII levert geen problemen op.

5. Inwerkingtreding en overgangsrecht

Deze amvb treedt op hetzelfde moment in werking als het bovenliggende wetsvoorstel. De inwerkingtreding van het wetsvoorstel wordt bepaald bij Koninklijk Besluit. De inwerkingtreding is afhankelijk van de parlementaire behandeling. Gestreefd wordt naar inwerkingtreding op 1 juli 2026.

II Artikelsgewijs deel

Artikel I (Besluit activiteiten leefomgeving)

De begripsbepaling voor het begrip hernieuwbare energie is met de Wet 'REDIII, vergunnen' toegevoegd aan de Omgevingswet. Op grond van artikel 1.1, eerste lid, van de Omgevingswet is die begripsbepaling ook van toepassing op het Besluit activiteiten leefomgeving, zodat de begripsbepaling in dat besluit kan vervallen.

Artikel II (Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl))

Onderdelen A en B (artikelen 3.83 en 3.84 Bbl)

In artikel 3.84, achtste lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving, is het begrip 'hernieuwbare energie' gedefinieerd. Met de Wet 'REDIII, vergunnen' is een begripsbepaling voor dit begrip toegevoegd aan de Omgevingswet. Op grond van artikel 1.1, eerste lid, van de Omgevingswet is die begripsbepaling ook van toepassing op het Besluit bouwwerken leefomgeving, zodat de begripsbepaling in dat besluit kan vervallen. In samenhang daarmee is tabel 3.83 uit artikel 3.83 van het Besluit bouwwerken leefomgeving aangepast. De kolom waarin artikel 3.84, achtste lid, van toepassing wordt verklaard is verwijderd.

Artikel III Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)

Onderdeel A (Afdeling 3.10 (nieuw) Bkl)

Aan hoofdstuk 3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is een afdeling toegevoegd over taken ter uitvoering van de richtlijn hernieuwbare energie.

Artikel 3.88 Bkl

In dit artikel is geregeld welke bestuursorganen in welke gevallen versnellingsgebieden kunnen aanwijzen. In beginsel wijzen gemeenten gebieden aan in het omgevingsplan. Dit is in overeenstemming met artikel 2.3 van de Omgevingswet, op grond waarvan de uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van die wet wordt overgelaten aan de bestuursorganen van een gemeente, tenzij daarover andere regels zijn gesteld. Daarbij komt dat voor zover bij projecten als een windpark tot 15 MW, een zonnepark tot 50 MW of de aanleg van een warmtenet nationale of provinciale belangen aan de orde zijn (bijvoorbeeld de energietransitie), deze doeltreffend door het gemeentebestuur kunnen worden behartigd. De Minister van Klimaat en Groene Groei, in overeenstemming met de Ministers die het aangaat, wijst versnellingsgebieden aan in

rijkswateren. De Minister en provincies kunnen ook gebieden aanwijzen als binnen dat gebied één of meer hernieuwbare-energieprojecten worden uitgevoerd waarvoor de Minister of gedeputeerde staten voornemens zijn een projectbesluit nemen. Als een projectprocedure wordt gestart, worden door het bevoegde orgaan gegevens verzameld over het project. Op basis van die gegevens kunnen versnellingsgebieden worden aangewezen. Het ligt voor de hand dat het gebied redelijk aansluit bij het gebied waarop het projectbesluit (of meerdere projectbesluiten) betrekking heeft.

De Minister van Klimaat en Groene Groei wijst gebieden aan in overeenstemming met de Ministers die het aangaat, bijvoorbeeld de Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor gebieden op de Noordzee en andere Rijkswateren en de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur bij natuurbelangen.

Artikel 3.89 Bkl

Met dit artikel is artikel 15quater, eerste lid, onder a, van de richtlijn hernieuwbare energie geïmplementeerd, waarin bepaald is welke criteria in acht genomen moeten worden bij het aanwijzen van een gebied voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie.

In de richtlijn is bepaald dat in het besluit waarmee een versnellingsgebied voor het opwekken van hernieuwbare energie wordt aangewezen, wordt toegelicht hoe is beoordeeld of aan de criteria wordt voldaan die daarvoor gesteld zijn (artikel 16quater, eerste lid, laatste zin). Deze verplichting bestaat in het Nederlandse recht op grond van de artikelen 3:46 en 3:47 van de Algemene wet bestuursrecht.

Eerste lid, aanhef en onder b

Volgens de richtlijn gaat het om homogene land-, binnenwater- en zeegebieden waar de inzet van een of meer specifieke soorten hernieuwbare-energiebronnen naar verwachting geen aanzienlijke milieueffecten zal hebben, gezien de specifieke kenmerken van het geselecteerde gebied. Volgens de overwegingen bij de richtlijn wordt een gebied aangewezen met het oog op een specifieke techniek voor hernieuwbare energie (overweging 26).

Eerste lid, aanhef en onder d

Kunstmatige en bebouwde oppervlakken zijn bijvoorbeeld daken en gevels van gebouwen, vervoersinfrastructuur en de onmiddellijke omgeving hiervan, parkeerterreinen, boerderijen, afvalterreinen, industrieterreinen, mijnen, binnenwaterlichamen, meren of reservoirs, en, waar toepasselijk, locaties voor de behandeling van stedelijk afvalwater alsmede aangetaste grond die niet bruikbaar is voor de landbouw.

Tweede lid

Om een gebied te kunnen aanwijzen, moet al bekend zijn welke soort hernieuwbare energieprojecten er voorzien worden en welke mitigerende maatregelen mogelijk zijn. Een besluit tot het aanwijzen van een versnellingsgebied moet daarom worden voorbereid in samenhang met de inhoudelijke voorbereiding van een besluit tot het vaststellen van een versnellingsgebiedsplan voor dat gebied. De besluiten zijn

inhoudelijk onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het ligt voor de hand dat de besluiten (nagenoeg) tegelijkertijd genomen worden.

Derde lid

Passende en proportionele instrumenten en datasets variëren per gebied of soort. Er kan gedacht worden aan data vanuit de Staat van instandhouding, zoals dichtheidskaarten met vogeltellingen en tellingen die worden bijgehouden door wetenschappelijke instituten en kennisorganisaties.

Voor gebieden op de Noordzee kan gedacht worden aan informatie die wordt bijgehouden door onder andere Rijkswaterstaat, zoals het Wozep (wind op zee ecologisch programma), het programma Monitoring-Onderzoek-Natuurversterking-Soortbescherming (MONS) en het programma Monitoring Waterstaatkundige Toestand des Lands (MWTL). Er moet gebruik gemaakt worden van de meest recente wetenschappelijke kennis.

Artikel 3.90 Bkl

Met dit artikel is artikel 15sexies, eerste lid, onder a, b en c, van de richtlijn hernieuwbare energie geïmplementeerd, waarin bepaald is welke criteria in acht genomen moeten worden bij het aanwijzen van een infrastructuurgebied voor hernieuwbare energie-.

Derde lid

Verwezen wordt naar de toelichting bij artikel 3.89, tweede lid.

Onderdeel B (afdeling 4.5 (nieuw) Bkl)

Artikel 4.32 Bkl

Met dit artikel is artikel 15quater, eerste lid, onder b, van de richtlijn geïmplementeerd. Het gaat over het versnellingsgebiedsplan voor projecten voor het opwekken van hernieuwbare energie.

Eerste lid

Het versnellingsgebiedsplan moet doeltreffende passende maatregelen bevatten om nadelige gevolgen van hernieuwbare-energieprojecten te voorkomen of aanzienlijk te beperken. Het versnellingsgebiedsplan is een programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet en bevat geen rechtstreeks werkende regels. Maatregelen uit het versnellingsgebiedsplan krijgen doorwerking doordat het bevoegd gezag voorschriften verbindt aan een omgevingsvergunning voor een hernieuwbare energieproject. Met dit besluit is aan hoofdstuk 8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving een afdeling toegevoegd op grond waarvan het bevoegd gezag bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een hernieuwbare energieproject in een versnellingsgebied rekening moet houden met het versnellingsgebiedsplan (artikel 8.96a) en voorschriften aan de vergunning moet verbinden ter uitvoering van het plan (artikel 8.96b). Op grond van artikel 5.34, eerste lid, van de Omgevingswet, moeten daarnaast aan een omgevingsvergunning de voorschriften worden verbonden die nodig zijn voor de effectuering van de beoordelingsregels. Het is ook denkbaar dat maatregelen uit het plan worden geëffectueerd door feitelijk handelen. Gedacht kan worden aan

maatregelen die niet zozeer verbonden zijn aan een specifiek hernieuwbare-energieproject, maar aan het gebied of een deel ervan, zoals het treffen van fysieke maatregelen zoals het in stand houden van een bufferzone.

Eerste lid, onder a

In artikel 15quater, eerste lid, onder b, van de richtlijn is bepaald dat in het plan mitigerende maatregelen moeten worden opgenomen om de negatieve milieueffecten die zich kunnen voordoen te voorkomen of, als dat niet mogelijk is, aanzienlijk te beperken. Hierbij wordt opgemerkt dat volgens de mer-richtlijn, en in navolging daarvan in de Omgevingswet en bijvoorbeeld de onderhavige bepaling in het Besluit kwaliteit leefomgeving, het milieubegrip ruim moet worden opgevat. Het bevat niet alleen natuurlijke elementen als water, lucht en bodem, maar bijvoorbeeld ook cultureel erfgoed en natuur. In het versnellingsgebiedsplan moeten, als dat nodig is, maatregelen worden opgenomen over alle belangen die op basis van de mer-richtlijn bij de beoordeling moeten worden meegewogen. Het vervallen van de mer-(beoordelings)plicht heeft immers gevolgen voor al deze belangen.

Eerste lid, onder b, c en d

In artikel 15quater, eerste lid, onder b, van de richtlijn is ook bepaald dat er met het plan voor gezorgd moet worden dat aan verplichtingen uit de habitatrichtlijn, de Vogelrichtlijn en de Kaderrichtlijn water wordt voldaan. Dit is geregeld in het eerste lid, aanhef en onder b, c en d.

Artikel 4.33 Bkl

Met dit artikel is artikel 15sexies, eerste lid, tweede zin, geïmplementeerd. Er worden regels gesteld over de inhoud van het versnellingsgebiedsplan voor een infrastructuurgebied voor hernieuwbare energie.

Onderdeel C (artikel 8.74c Bkl)

Met het eerste en tweede lid worden de artikelen van 15sexies, tweede lid, en 16bis, derde lid, van de richtlijn geïmplementeerd. In die artikelliden is bepaald dat in bepaalde gevallen geen passende beoordeling hoeft te worden gemaakt voor hernieuwbare energieprojecten die worden uitgevoerd in een versnellingsgebied.

Eerste lid

Een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit wordt verleend zonder dat een passende beoordeling wordt gemaakt, als uit de screening hernieuwbare energie is gebleken dat het project, gelet op de milieugevoeligheid van de geografische gebieden waar het project zich bevindt, niet zeer waarschijnlijk zal leiden tot aanzienlijke nadelige natuur- en milieueffecten die niet zijn vastgesteld tijdens het verrichten van de milieueffectrapportage of de passende beoordeling voor het versnellingsgebiedsplan. Het bevoegd gezag legt deze uitkomst van de screening vast in een besluit op grond van artikel 16.53d, derde lid, van de wet, als het gaat om projecten voor het opwekken van hernieuwbare energie. Het eerste lid gaat over die gevallen.

Tweede lid

Ook als uit de screening blijkt dat het project wel zeer waarschijnlijk zal leiden tot aanzienlijke nadelige natuur- en milieueffecten is het mogelijk om zonder passende beoordeling een omgevingsvergunning te verlenen voor een Natura 2000-activiteit. Dit kan alleen als:

- het gaat om een hernieuwbare energieproject voor wind- of fotovoltaïsche zonne-energie (artikel 16bis, vijfde lid van de richtlijn) of energie-infrastructuur (artikel 15sexies, vierde lid, van de richtlijn)
- als voor de effecten evenredige mitigerende maatregelen worden getroffen of,
- als dergelijke mitigerende maatregelen niet beschikbaar zijn, compenserende maatregelen, die, als er geen andere evenredige compenserende maatregelen beschikbaar zijn, in het uiterste geval kan plaatsvinden via een programma voor het behoud of herstel van de staat van instandhouding van soorten of habitats op een andere locatie. De initiatiefnemer betaalt in dat geval een bedrag voor dat programma. In artikel 13.6a van de Omgevingswet is een grondslag opgenomen om over deze betaling voorschriften aan de omgevingsvergunning te verbinden. In REDIII wordt dit financiële compensatie genoemd.

In artikel 11.8a, derde lid, van het Omgevingsbesluit is een vergelijkbare regeling opgenomen over de mer-(beoordelings)plicht, met dien verstande dat er daarvoor geen mogelijkheid bestaat voor compensatie door middel van een bijdrage voor een programma.

Onderdelen C en D (Artikelen 8.74c, derde lid, en 8.74n1 (nieuw) Bkl)

In de artikelen 8.74c, derde lid, en 8.74n1, eerste en tweede lid, is geregeld dat hernieuwbare-energieprojecten geacht worden nodig te zijn om dwingende redenen van groot openbaar belang. Daardoor hoeft bij de toets aan de criteria uit de artikelen 8.74b, tweede lid, 8.74j, eerste lid, 8.74k, eerste lid, en 8.74l, eerste lid, niet onderbouwd te worden dat sprake is van een dwingende reden van groot openbaar belang. In artikel 8.74n1, eerste lid, is voor de implementatie van het vermoeden van groot openbaar belang aangesloten bij artikel 9, eerste lid, onder a, van de Vogelrichtlijn en is bepaald dat activiteiten in het kader van hernieuwbare energieprojecten worden vermoed nodig te zijn in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid.

Artikelen 8.74n1, derde lid

Met dit artikellid is artikel 16ter, tweede lid, van de richtlijn geïmplementeerd, op basis waarvan het doden of verstoren van soorten onder voorwaarden geacht wordt niet opzettelijk te zijn. Geregeld is dat een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor het opzettelijk doden of (ver)storen van soorten verleend wordt, als het om een hernieuwbare-energieproject gaat waarbij de noodzakelijke mitigerende maatregelen worden getroffen om het doden of verstoren te voorkomen of aanzienlijk te beperken. Dit houdt niet in dat alle mogelijke maatregelen om doding of verstoring van beschermde soorten getroffen moeten worden. De maatregelen moeten evenredig zijn, bijvoorbeeld gelet op de omvang van het project en de meerwaarde die de maatregelen hebben voor de bescherming van soorten. Het is aan het bevoegd gezag om de evenredigheid van maatregelen te beoordelen. De mogelijkheid bestaat dat de uitvoering van het project ondanks het treffen van evenredige noodzakelijke maatregelen leidt tot het verstoren of doden van beschermde soorten. Zonder aanvullende toetsen, zoals naar minder schadelijke alternatieven of de staat van

instandhouding voor de populatie van de soort (ADC-toets) of aanvullende maatregelen, kan het project desondanks vergund worden.

Als het project wordt uitgevoerd binnen een versnellingsgebied, moeten de maatregelen getroffen worden die met het oog op het voorkomen of verminderen van het verstoren of doden zijn opgenomen in het versnellingsgebiedsplan voor dat gebied. Deze maatregelen moeten worden opgenomen in de vergunningaanvraag en hier toetst het bevoegd gezag aan. De beoordelingsregels uit de artikelen 8.74j, 8.74k en 8.74l zijn niet van toepassing – binnen noch buiten de versnellingsgebieden.

Onderdeel G (afdeling 8.9a (nieuw) Bkl)

Aan hoofdstuk 8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is een afdeling toegevoegd met beoordelingsregels en regels over voorschriften voor hernieuwbare energieprojecten. Anders dan de meeste andere afdelingen in dit hoofdstuk, gaat deze afdeling niet over een specifieke activiteit. Voor een hernieuwbare-energieproject kan, voor zover hier van belang, een omgevingsvergunning vereist zijn voor een milieubelastende activiteit, een Natura 2000-activiteit, een flora- en fauna-activiteit, een rijksmonumentenactiviteit, een wateractiviteit, een mijnbouwlocatie-activiteit of een omgevingsplanactiviteit.

Artikel 8.96a

Eerste lid

Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een hernieuwbare-energieproject in een versnellingsgebied wordt rekening gehouden met het versnellingsgebiedsplan dat is vastgesteld voor dat gebied. Naast de doorwerking via voorschriften die aan de omgevingsvergunning worden verbonden, kan het gaan om meer algemene zaken zoals de locatie van het project binnen het gebied, randvoorwaarden over de inrichting van het gebied, bijvoorbeeld geen vogelaantrekkende beplanting in de buurt van windmolens en het aanleggen van een bufferzone, niet meer dan een bepaald oppervlak binnen het gebied voor een specifiek soort project en het totale elektrische vermogen binnen het hele gebied, verspreid over verschillende projecten.

Tweede lid

Met het tweede lid zijn de artikelen 15sexies, vierde lid, en 16bis, vijfde lid, laatste zijn, van de richtlijn geïmplementeerd. Als uit de screening van een hernieuwbare energieproject voor windenergie of fotovoltaïsche zonne-energie of voor energie-infrastructuur blijkt dat er onverwachte aanzienlijke nadelige milieueffecten zijn, worden op grond daarvan extra mitigerende maatregelen getroffen, of, als dat niet mogelijk is, compenserende maatregelen. Deze compenserende maatregelen kunnen ook bestaan uit een programma voor het behoud of herstel van de staat van instandhouding van soorten of habitats, waarvoor de initiatiefnemer van het hernieuwbare-energieproject een bijdrage betaalt. Na de screening kan voor projecten voor energie-infrastructuur voor hernieuwbare energie, anders dan in de regel bij projecten voor het opwekken van hernieuwbare energie, niet alsnog de verplichting ontstaan een mer of mer-beoordeling te verrichten.

Een vergelijkbare regeling geldt voor projecten voor windenergie en fotovoltaïsche zonne-energie. Daarvoor is in overeenstemming met artikel 16bis, vijfde lid, van de richtlijn integraal vrijstelling verleend van het alsnog moeten verrichten van een mer.

Anders dan bij infrastructuur, waar de vrijstelling onverkort geldt en de maatregelen gewoon moeten worden getroffen, is bij projecten voor wind- en fotovoltaïsche zonne-energie in navolging van artikel 16bis, vijfde lid, het voldoen aan de maatregelen als voorwaarde aan de vrijstelling verbonden.

Artikel 8.96b

Als het versnellingsgebiedsplan maatregelen bevat die moeten worden getroffen bij het uitvoeren van hernieuwbare energieprojecten, moeten deze maatregelen in een omgevingsvergunning voor een hernieuwbare energieproject worden voorgeschreven. Zo wordt de doorwerking van artikel 8.96a, eerste lid, gewaarborgd. Daarnaast moeten op grond van artikel 5.34, eerste lid, van de Omgevingswet aan een omgevingsvergunning de voorschriften worden verbonden die nodig zijn voor de beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving, dus ook voor de toepassing van artikel 8.96a, tweede lid.

Artikel IV (Omgevingsbesluit)

Onderdelen A, B en C (artikelen 10.0, 10.3d, 10.3e en 10.19b (nieuw) Omgevingsbesluit)

Met deze artikelen is het laatste zinsdeel van artikel 15quater, derde lid, van de richtlijn geïmplementeerd, op grond waarvan plannen voor hernieuwbare energie op gezette tijden moeten worden herzien, wanneer dat toepasselijk is, met name in het kader van de actualisering van de geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen die zijn ingediend op grond van de artikelen 3 en 14 van Verordening (EU) 2018/1999. De actualisatieplicht geldt alleen voor plannen voor gebieden voor het opwekken van hernieuwbare energie en niet voor infrastructuurgebieden.

Omdat met de implementatie van REDIII in Nederlands recht het aanwijzen van een versnellingsgebied gebeurt met een ander besluit dan het vaststellen van maatregelen voor het versnellingsgebied, is de verplichting tot actualisatie geregeld in verschillende artikelen, namelijk voor het aanwijzen van het gebied in de Omgevingsregeling, het omgevingsplan en de omgevingsverordening en voor het versnellingsgebiedsplan. De actualisering van de geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen die zijn ingediend op grond van de artikelen 3 en 14 van Verordening (EU) 2018/199 vindt op grond van artikel 4, tweede lid, van de Klimaatwet plaats binnen twee jaar na de vaststelling van een klimaatplan. De actualisatie van de versnellingsgebieden en versnellingsgebiedsplannen moet volgens REDIII plaatsvinden in het kader van de actualisatie van het klimaatplan.

Onderdeel D (artikelen 10.21e en 10.21f (nieuw) Omgevingsbesluit)

De richtlijn stelt eisen aan de te volgen procedures voor vergunningen voor hernieuwbare energieprojecten. Op vergunningaanvragen moet bijvoorbeeld binnen bepaalde termijnen een besluit genomen worden. Daarnaast zijn er regels over de verschillende stappen om tot een besluit te komen. Een en ander is bepaald in artikel 16 van de richtlijn hernieuwbare energie. Aan de meeste regels uit artikel 16 van de richtlijn

wordt met het geldende recht uit de Algemene wet bestuursrecht en de Omgevingswet voldaan. In deze paragraaf zijn op grond van artikel 16.139 van de Omgevingswet waar nodig aanvullingen opgenomen op de geldende regelgeving.

Artikel 10.21e (bevestiging ontvankelijkheid aanvraag hernieuwbare energieproject)

Eerste lid

Volgens artikel 16, tweede lid, van de richtlijn moet binnen een bepaald aantal dagen de volledigheid van de aanvraag bevestigd worden aan de aanvrager. In terminologie van de Algemene wet bestuursrecht gaat het om de ontvankelijkheid van de aanvraag.

Het kan gaan om een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit waarvoor volgens het Omgevingsbesluit de mer-plicht of mer-beoordelingsplicht geldt (bijvoorbeeld voor een windpark), een Natura 2000-activiteit, een flora- en fauna-activiteit, een bouwactiviteit, een omgevingsplanactiviteit, een wateractiviteit, een beperkingengebiedactiviteit en een rijksmonumentenactiviteit.

Tweede lid

Als de aanvrager niet alle voor de behandeling van de aanvraag vereiste informatie heeft toegezonden, moet het bevoegd gezag de aanvrager volgens de richtlijn verzoeken om onverwijld een volledige aanvraag in te dienen. Artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht voorziet weliswaar in de mogelijkheid om bij een onvolledige aanvraag om aanvullende gegevens te vragen, maar vermeldt niet dat dat onverwijld moet gebeuren.

Artikel 10.21f (beslistermijn)

Eerste lid

De richtlijn stelt termijnen waarbinnen een besluit genomen moet zijn op een aanvraag om een vergunning voor een hernieuwbare energieproject. In de meeste gevallen wordt met de bestaande regelgeving uit de Algemene wet bestuursrecht en de Omgevingswet voldaan aan deze termijnen. In sommige gevallen schrijft de richtlijn een termijn van drie maanden voor, een termijn die korter is dan de termijn voor de reguliere procedure uit de Algemene wet bestuursrecht kan zijn. Op grond van artikel 16.64, eerste lid, van de Omgevingswet wordt in de reguliere procedure binnen acht weken op de aanvraag beslist, of binnen twaalf weken als instemming van een ander bestuursorgaan is vereist. Op grond van het tweede lid kan de beslistermijn met zes weken worden verlengd. Omdat de beslistermijn daardoor langer kan zijn dan drie maanden, is aan artikel 16.64 van de Omgevingswet een grondslag toegevoegd om bij algemene maatregel van bestuur hernieuwbare energieprojecten aan te wijzen waarvoor kortere termijnen gelden. Omdat termijnen met een lengte zoals in de richtlijn bedoeld, in het Nederlandse stelsel van bestuursrecht worden uitgedrukt in weken, is gekozen voor een beslistermijn van twaalf weken.

In artikel 10.23a worden de betreffende hernieuwbare energieprojecten aangewezen. Het gaat om het aanleggen en het gebruiken van een bodemenergiesysteem met een warmtepomp met een vermogen van minder dan 50 MW. Als het gaat om een open bodemenergiesysteem is een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit

vereist. Daarnaast worden hernieuwbare energieprojecten voor zonne-energie op, in of aan bouwwerken aangewezen. Het kan gaan om bestaande of nieuwe bouwwerken. Het plaatsen van zonnepanelen op een bestaand bouwwerk is vergunningvrij voor de bouwactiviteit en de omgevingsplanactiviteit (artikel 2.27, tweede lid, onder k, en 2.29, onder d, van het Besluit bouwwerken leefomgeving), zodat men niet toekomt aan deze bepaling. Deze procedurebepaling is wel van belang voor gevallen waar panelen bijvoorbeeld op zijgevels worden aangebracht. Verder kan het zien op gevallen waar een vergunning voor een andere activiteit vereist is, bijvoorbeeld een beperkingengebiedactiviteit.

Tweede lid

In het tweede lid worden de omgevingsvergunningen genoemd die nodig kunnen zijn voor hernieuwbare energieprojecten.

Derde lid

Met dit lid is gebruik gemaakt van de mogelijkheid die de richtlijn biedt om projecten op, aan of in (voor)beschermden monumenten of in beschermden stads- en dorpsgezichten uit te zonderen. Op grond van de nu geldende regeling in het Omgevingsbesluit over advies en instemming voor aanvragen om een omgevingsvergunning zouden dergelijke projecten zonder deze uitzondering onder onderdeel b van het voorgestelde artikel 16.64, vijfde lid, van de Omgevingswet vallen (gevallen waarvoor geen instemming is vereist).

Onderdeel E (artikel 10.23 Omgevingsbesluit)

Volgens de artikelen 15quater, eerste lid, en 16ter, tweede lid, van de richtlijn kunnen lidstaten een tijdelijke vergunning verlenen als bij een hernieuwbare-energieproject mitigerende maatregelen worden getroffen waarvan de doeltreffendheid om het doden of verstoren van beschermden soorten, of een ander milieueffect, zo veel mogelijk te voorkomen niet breed is getest. De doeltreffendheid van dergelijke mitigerende maatregelen moet in dat geval nauwlettend worden gemonitord en er moeten onmiddellijk passende maatregelen worden genomen als de maatregelen niet doeltreffend blijken te zijn.

Het verlenen van een vergunning die geldt voor een bepaalde termijn is mogelijk op grond van artikel 5.36, eerste lid, van de Omgevingswet. In artikel 10.23, zesde lid, van het Omgevingsbesluit is geregeld dat in een geval als bedoeld in de voornoemde artikelen van de richtlijn, de genoemde voorwaarden aan de vergunning moeten worden verbonden.

Onderdeel F (Afdeling 10.10 (nieuw) Omgevingsbesluit)

Aan hoofdstuk 10 van het Omgevingsbesluit is een afdeling toegevoegd over de screening van hernieuwbare energieprojecten. Dat een screening moet plaatsvinden en wat het doel ervan is, is vastgelegd in artikel 16.53d van de Omgevingswet. Deze paragraaf gaat over de procedure die gevolgd moet worden bij de screening.

Artikel 10.53 Omgevingsbesluit (procedurele eisen screening)

Eerste lid

De screening wordt uitgevoerd door het bevoegd gezag voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het hernieuwbare energieproject.

Tweede lid

Voor een screening voor een project voor opwekken levert de aanvrager informatie aan. In artikel 16bis, vierde lid, van de richtlijn is bepaald:

Met het oog op een dergelijk screeningsproces verstrekt de projectontwikkelaar informatie over de kenmerken van het project voor hernieuwbare energie, over de mate waarin het voldoet aan de regels en maatregelen die op grond van artikel 15quater, lid 1, punt b), voor het specifieke gebied voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie zijn vastgesteld, over eventuele aanvullende maatregelen die in het kader van het project zijn vastgesteld en over de wijze waarop deze maatregelen milieueffecten aanpakken.

Dit zijn gegevens die onderdeel uitmaken van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het hernieuwbare energieproject. Bij ministeriële regeling wordt bepaald dat deze gegevens bij de aanvraag gevoegd moeten worden. Ook gegevens die al in bezit zijn van het bevoegd gezag kunnen gebruikt worden. Artikel 16.139, derde lid, van de Omgevingswet bevat de grondslag voor het bij ministeriele regeling stellen van regels over de gegevens die een aanvrager moet leveren. Het tweede lid is een zogenoemde serviceverwijzing.

Derde lid

De screening voor een hernieuwbare-energieproject voor energie-infrastructuur vindt plaats op basis van gegevens die beschikbaar zijn vanwege het malen van de plan-mer voor het versnellingsgebied.

Voor zowel projecten voor het opwekken van hernieuwbare energie als hernieuwbare-energieprojecten voor energie-infrastructuur kan het bevoegd gezag volgens de richtlijn nadere informatie vragen aan de exploitant. In het Nederlands recht kan dit op grond van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht.

Vierde, vijfde en zesde lid

De screening moet binnen 30 of 45 dagen worden uitgevoerd. Deze termijn begint te lopen op het moment dat alle benodigde gegevens zijn ingediend.

Na afronding van de screening kan de vergunningverlening worden voortgezet of legt het bevoegd gezag in een besluit vast dat gebleken is dat het toekennen van de aanvraag leidt tot aanzienlijke onverwachte nadelige effecten voor het milieu.

Artikel 10.54 (screening hernieuwbare energieproject voor repowering)

Volgens artikel 16quater, tweede lid, van de richtlijn, heeft de screening van een project voor de repowering van een elektriciteitscentrale die gebruik maakt van hernieuwbare energie, alleen betrekking op de potentiële effecten van een wijziging of uitbreiding ten opzichte van het oorspronkelijke project.

Artikel 10.55 (openbaarmaking besluit naar aanleiding van screening hernieuwbare energie)

Met dit artikel is artikel 16bis, vijfde lid, tweede zin, van de richtlijn geïmplementeerd, op grond waarvan het besluit dat genomen wordt naar aanleiding van de screening openbaar moet worden gemaakt. Op grond van artikel 3:41 van de Algemene wet bestuursrecht vindt de bekendmaking van besluiten die tot een of meer belanghebbenden zijn gericht, plaats door toezending of uitreiking aan hen, onder wie begrepen de aanvrager. Voor een bredere bekendmaking, zoals de richtlijn eist, is dus een aanvullende bepaling nodig.

Onderdeel G (artikel 11.5a (nieuw) Omgevingsbesluit)

Vanwege de samenhang tussen het besluit waarmee een versnellingsgebied wordt aangewezen en het besluit tot vaststellen van een versnellingsgebiedsplan voor dat gebied, moet voor deze besluiten een gecombineerde plan-MER worden gemaakt.

Onderdeel H (artikel en 11.8a, 11.8b en 11.8c (nieuw) Omgevingsbesluit)

Deze artikelen dienen ter implementatie van de artikelen 15sexies, tweede lid, en 16bis, derde lid, van de richtlijn hernieuwbare energie voor zover het gaat om vrijstelling van de mer-(beoordelings)plicht op projectniveau. Artikel 15sexies, tweede lid, van de richtlijn gaat over projecten voor energie-infrastructuur in infrastructuurgebieden voor hernieuwbare energie en artikel 16bis, derde lid, over projecten voor het opwekken van hernieuwbare energie in gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie.

De vrijstelling van de mer-(beoordelings)plicht wordt geregeld in de artikelen 11.8a tot en met en 11.8d van het Omgevingsbesluit. De bepalingen zijn gebaseerd op artikel 16.43, vierde lid van de Omgevingswet. Op grond van die bepaling kan bij algemene maatregel van bestuur worden bepaald dat de aanwijzing van een project als project waarvoor een mer-(beoordelings)plicht geldt, alleen in daarbij aangewezen gevallen geldt. Van deze mogelijkheid is in dit artikel gebruik gemaakt voor hernieuwbare energieprojecten in versnellingsgebieden.

Artikel 11.8a (uitzondering op de mer-beoordelingsplicht projecten voor het opwekken van hernieuwbare energie)

Eerste en tweede lid

In het eerste en tweede lid is bepaald dat de mer-(beoordelings)plicht niet geldt voor bepaalde hernieuwbare-energieprojecten die liggen in een gebied voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie. Het artikel dient ter implementatie van artikel 16bis, derde lid, van de richtlijn. Daarin is bepaald dat een aantal hernieuwbare energieprojecten uit bijlage II bij de mer-richtlijn (mer-beoordelingsplichtige gevallen) kan worden vrijgesteld van de mer-beoordeling. In bijlage II bij de mer-richtlijn staan windparken met drie of meer windturbines. Op grond van bijlage V bij het Omgevingsbesluit zijn windparken met drie tot twintig windturbines mer-

beoordelingsplichtig en windparken met twintig windturbines of meer mer-plichtig. In lijn met de richtlijn hernieuwbare energie is in het eerste lid geregeld dat voor de laatstgenoemde groep geen mer hoeft te worden verricht als een park in een versnellingsgebied ligt en aan alle voorwaarden voldoet.

Als voorwaarde geldt volgens de richtlijn dat het project voldoet aan de maatregelen die in het plan zijn opgenomen. In afdeling 8.9A van het Besluit kwaliteit leefomgeving is de doorwerking van deze maatregelen geregeld.

Derde lid

Op grond van artikel 16.53d van de Omgevingswet moet voor de in het eerste en tweede lid bedoelde projecten een screening hernieuwbare energie worden uitgevoerd. Als uit die screening blijkt dat het zeer waarschijnlijk is dat een dergelijk project zal leiden tot onverwachte aanzienlijke nadelige effecten, moet volgens artikel 16bis, vijfde lid, van de richtlijn een milieueffectrapport worden gemaakt, Omdat het gaat om projecten waarvoor op grond van artikel 11.6, tweede lid, een mer-beoordelingsplicht geldt, wordt hiermee afgeweken van artikel 11.6, tweede lid.

Vierde lid

Artikel 16bis, vijfde lid, van de richtlijn maakt het mogelijk om wind- en fotovoltaïsche zonne-energieprojecten vrij te stellen van de mer-plicht als bedoeld in het derde lid. Dat mag in het geval van gerechtvaardigde omstandigheden, onder meer wanneer dit nodig is om de uitrol van hernieuwbare energie te versnellen om de doestellingen op het gebied van klimaat en hernieuwbare energie te halen. In de Memorie van Toelichting bij de wet ter implementatie van de richtlijn is onderbouwd waarom daarvan in Nederland sprake is. De regering maakt gebruik van de mogelijkheid uit de richtlijn door integraal vrijstelling te verlenen van de mer-plicht voor wind- en zonne-energieprojecten. Daarom is in het derde lid bepaald dat voor deze projecten geen mer hoeft te worden verricht als uit de screening blijkt dat er aanzienlijke onverwachte nadelige milieueffecten zijn. Er moeten dan voor deze effecten evenredige mitigerende maatregelen worden getroffen of, als dergelijke mitigerende maatregelen niet beschikbaar zijn, compenserende maatregelen. In artikel 8.74c, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving is een vergelijkbare regeling opgenomen over de passende beoordeling bij Natura 2000-activiteiten, met dien verstande dat in die gevallen, anders dan bij de mer-(beoordelings)plicht ook financiële compensatie mogelijk is.

Artikel 11.8b (uitzondering op de mer-(beoordelings)plicht projecten voor energie-infrastructuur voor hernieuwbare energie)

Met dit artikel is gebruik gemaakt van de mogelijkheid die artikel 15sexies, tweede lid, van de richtlijn hernieuwbare energie biedt. Op grond daarvan kunnen projecten voor energie-infrastructuur die nodig zijn om hernieuwbare energie in het elektriciteitssysteem te integreren, onder voorwaarden worden vrijgesteld van de mer-

(beoordelings) plicht. De projecten moeten gelegen zijn in een infrastructuurgebied voor hernieuwbare energie. In het versnellingsgebiedsplan voor het gebied moeten passende en evenredige regels zijn vastgesteld, waaronder mitigerende maatregelen om de negatieve gevolgen voor het milieu die zich kunnen voordoen, te voorkomen of, als dat niet mogelijk is, aanzienlijk te verminderen. In de artikelen 3.6, 3.8 en 3.9 van de Omgevingswet is bepaald dat versnellingsgebiedsplannen moeten worden vastgesteld voor de aangewezen gebieden. In artikel 4.33 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn eisen gesteld aan de inhoud van deze plannen.

Eerste lid

Voor hoogspanningsleidingen geldt een vrijstelling van de mer-plicht en de mer-beoordelingsplicht.

Tweede lid

Voor buisleidingen geldt een vrijstelling van de mer-beoordelingsplicht.

In de richtlijn is bepaald dat van de mer-(beoordelings)plicht mag worden afgeweken voor de projecten genoemd in categorie 20 uit bijlage I bij de mer-richtlijn (Aanleg van bovengrondse hoogspanningsleidingen van 220 kV of meer en langer dan 15 km) en categorie 3b uit bijlage II bij de mer-richtlijn (Industriële installaties voor het transport van gas, stoom en warm water; transport van elektrische energie via bovengrondse leidingen (niet onder bijlage I vallende projecten)). Deze categorieën zijn niet een-op-een vertaald naar bijlage V bij het Omgevingsbesluit. Categorie J8 van bijlage V (hoogspanningsleidingen) bevat naast de mer-plicht voor grotere hoogspanningsleidingen ook een mer-beoordelingsplicht voor kleinere hoogspanningsleidingen. Categorie J9 uit bijlage V gaat over buisleidingen. Leidingen voor het transport van elektriciteit worden niet vermeld, die vallen onder categorie J8.

Derde lid

De vrijstelling van de mer-(beoordelings)plicht geldt alleen als aan de in dit lid gestelde voorwaarden wordt voldaan. Dit wordt per geval door het bevoegd gezag beoordeeld.

Artikel 11.8c (geen uitzondering op de mer-(beoordelings)plicht hernieuwbare energie bij grensoverschrijdende effecten)

Volgens de richtlijn mag geen uitzondering worden gemaakt op de mer-(beoordelings)plicht voor projecten die vermoedelijk aanzienlijke milieueffecten zullen hebben in een andere lidstaat of wanneer een lidstaat waarvan het milieu vermoedelijk aanzienlijke effecten zal ondervinden, verzoekt om informatie, zoals bepaald in artikel 7 van de mer-richtlijn. In dit artikel is daarom bepaald dat de artikelen 11.8a en 11.8b, waarin uitzonderingen mogelijk worden gemaakt op de mer-(beoordelings)plicht, niet

van toepassing zijn op projecten die mogelijk aanzienlijke grensoverschrijdende milieueffecten hebben. Hiermee wordt recht gedaan aan het verdrag van Espoo.

Artikel 11.8d (mer-(beoordeling) hernieuwbare-energieproject voor repowering)

Met dit artikel wordt artikel 16quater, tweede lid, van de richtlijn, geïmplementeerd, op grond waarvan de mer of mer-beoordeling van een project voor de repowering van een elektriciteitscentrale die gebruik maakt van hernieuwbare energie, alleen betrekking heeft op de potentiële effecten van een wijziging of uitbreiding ten opzichte van het oorspronkelijke project.

Artikel V (overgangsrecht)

Met deze overgangsbepaling wordt voorkomen dat een lopende procedure als gevolg van de inwerkingtreding van dit besluit binnen een kortere termijn moet worden afgerond.